

Romeo Mihaljević: Bilješka o poeziji Uroša Praha

Zateći se pred debitantskom zbirkom poezije mladoga autora sa spoznajom da je u pitanju knjiga koja sadrži jedva pedesetak stranica, k tome stranica na kojima prevladavaju bjeline, čitatelja potiče na ozbiljno suočavanje s rukopisom, a u susretu s inicijalnim tekstovima zbirke dovodi do spoznaje kako imamo posla s promišljenim i ozbiljnim spisateljskim angažmanom.

Formalni opis mogao bi glasiti: lapidarne stihovne tvorbe, svedene na zapis od dva ili tri stiha, ili pak izdužene pjesme u slobodnom stihu, očišćene od svakog suvišnog leksičkog opterećenja. Rukopis zbirke pjesama *Čezse polzeći* (u prevodilačkom traganju teško je bilo doseći doslovnost izvorne sintagme, pa je ostalo na obliku "*ususret klizeći*") rezultat je višekratnoga časopisnog objavljivanja, kao i javnih čitanja, a vjerovati je kako čistoću i odmjerenu tekstualnoga odabira ovaj debitantski izlazak duguje i pozornoj uredničkoj ruci pjesnika Braneta Mozetiča, kao i samoj strogosti i visokim kriterijima Uroša Praha. Već tijekom prolaska kroz tekstove pjesama, može se ustvrditi kako je to poezija koja veliki značaj pridaje jezičnoj građi, osobito zvukovnom sloju, u stalnoj suigri sa značenjskom dimenzijom. Uočljivo je obilježje autorova pisanja neprestano gibanje, očitovanje tijela u tekstu. Gestualnost jezičnih tvorbi postaje tako otisak tjelesnih kretnji, pulsiranje, disanje, fizički suodnos s Drugim, što nerijetko postaje određena fizička konverzacija s erotskim predznakom. Zbirka je nenametljivo, bez ciklusnih podnaslova, strukturirana u tri cjeline. Prvi je dio knjige utemeljen na iskustvima koja su rezultat osjetilnih doživljaja; gotovo da je riječ o svojevrsnim snimkama procesa promatranja, dodirivanja, oslušivanja, mali katalog okusa i mirisa ...

Ispovjednim se tonom svjedoči o konkretnom fizičkom egzistiranju, o karnalnosti subjektova istrajavanja u svijetu. Naslovom zbirke ukazuje se na neposrednost tjelesnog/erotskog prožimanja dvaju bića/tijela/izoliranih egzistencija usmjerenih jedne na drugu: "*Nije nužno da se uvučeš u mene – / tvoj koščati torzo zaplete se u moj koščati torzo / i naša srca / ususret klizeći zakucaju zajedno.*"

Pjesme koje tematiziraju erotsko – ljubavno – seksualno iskustvo, a takvih je znatan broj unutar korica zbirke, neprestano osciliraju ili pak unutar granica istoga teksta sjedinjuju elemente nježnosti i grubosti, tragajući za mogućom (ili nemogućom) granicom između tih dviju kategorija. Tijekom razvoja teksta zbirke fizičke pojavnosti (pjesminoga Ja i onoga Drugoga) kao da postaju subjektive projekcije, a tekstovi su lirska refleksija toga složenog odnosa. Moglo bi se reći kako je erotska dimenzija ove poezije osobni autorov vid problematiziranja bačenosti u svijet. Tragom toga zapažanja, uočljivo je kako na pozornici življenja, osim subjektiva propitivanja svog položaja u nepreglednom krajoliku svakodnevnih životnih 'banalnosti', postoji zapravo stalno među prožimanje s Drugim, opisivanje malih erotskih rituala ili pak tihi Augenspiel (igra očiju) koji rezultira tim dijaloškim poetskim zapisima, što povremeno djeluju kao daleki odraz baroknog končeta, ogoljenog na bit.

U jednom tihom introspektivnom tonu, daleko od svake plakatne buke, pred očima čitatelja promiču poetski prikazi društvene zbilje zrcaleći subjektivni nihilizam, uplićući glose o nepostojećim ili umrtvljenim ambicijama, ocrtavajući trenutke ispraznosti.

Ritam je nedvojbeno važan izražajni rekvizit Prahove poezije. Tako se u jednoj od najdužih pjesama, u tekstu *Inventura*, nabrajalačkim nizanjem priziva ritam monotonije zbivanja u svakodnevnom življenju. Uronjenom u makrosvijet ispražnjen od "velikih priča", govorećem subjektu ostaje spisateljska/monološka lamentacija o intimnim zgodama, o erotskim impulsima i gibanju vlastita tijela u mikroprostoru privatnosti. Čitajući autorovo pojašnjenje

u jednom intervjuu, možemo primijetiti kako je poezija unutar ovog debitantskog rukopisa svojevrsno istraživanje onoga što se događa s vlastitim tijelom, kao i s tijelom Drugoga, te kakvi se svjetovi rastvaraju među njima. U pokušaju nekakvoga definiranja ili traženja prepoznatljivoga predznaka Prahova poetskog pristupa, mogli bismo posegnuti za sintagmom "pjesnik tijela" ili "tjelesni pjesnik".

Kako se tekstovi odmotavaju prema završnim sekvencama, primjetna je sve konkretnija tematska uronjenost u analizu životne sadašnjosti, nerijetko predočeno subjektivim svjedočenjem o bivanju u grču trenutka, o čemu znakovito govori u distihu: *"Prikovani na postelje/udobno trpimo."* Zorna je ilustracija autorovih tematskih preokupacija i ovaj odgovor u intervjuu: *"Veći dio dana sjedimo i gledamo vijesti i serije, igramo igrice, možda čak i pročitamo kakvu knjigu, nešto i sami napišemo, ako smo vrijedni, možda za to dobijemo i kakav honorar. Djeca smo kraja povijesti, dakle, čekamo da povijest počne iznova."*

Zbirka Uroša Praha je zahtjevan poetski tekst koji će otvoriti svoje niše čitatelju neopterećenom generacijskim i poetičkim etiketama. Ono što će čitatelj otkriti iza jednostavnosti forme, čistoće leksičkoga materijala i konciznosti poetskog izraza jest pjesnička zrelost onkraj činjenice da je riječ o autoru u sredini dvadesetih godina. Riječ je o promišljenim i slojevitim spisateljskim gestama, vrijednim čitalačkoga istraživanja.

Romeo Mihaljević